

beslissing

RECHTBANK ROTTERDAM

Team straf 2

Parketnummer: [REDACTED]

Datum uitspraak: 1 mei 2020

Beslissing van de rechtbank Rotterdam, raadkamer voor strafzaken, met betrekking tot de terbeschikkingstelling van

[REDACTED] (de ter beschikking gestelde),

verblijvende in Forensisch Psychiatrisch Centrum [REDACTED] (de inrichting), raadsman mr. J.J. Liefink, advocaat te Huizen.

1. Inleiding

Bij arrest van het gerechtshof Den Haag van 18 april 2018 is de terbeschikkingstelling van [REDACTED] gelast en is zijn verpleging van overheidswege (hierna: dwangverpleging) bevolen. De terbeschikkingstelling is gelast ter zake van het verrichten van voorbereidingshandelingen voor het plegen van een misdrijf met een terroristisch oogmerk. De termijn van de terbeschikkingstelling is aangevangen op 3 mei 2018.

2. Procesverloop

De rechtbank heeft op 23 maart 2020 van het openbaar ministerie een vordering tot verlenging van de terbeschikkingstelling ontvangen (artikel 38d, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht). Bij die vordering zijn de daarbij vereiste stukken gevoegd.

Tevens is van het openbaar ministerie een brief ontvangen, gedateerd 17 april 2020, waarin wordt verzocht om in de verlengingsbeschikking vast te leggen of de opgelegde terbeschikkingstelling een gemaximeerde dan wel niet-gemaximeerde terbeschikkingstelling betreft.

De vordering is op de openbare zitting van 21 april 2020 behandeld. De officier van justitie mr. [REDACTED], de ter beschikking gestelde, bijgestaan door zijn raadsman en als deskundige mevrouw [REDACTED], werkzaam bij de inrichting, zijn gehoord. De ter beschikking gestelde en mevrouw [REDACTED] zijn, in verband met de maatregelen ter bestrijding van het coronavirus, met hun instemming, door middel van een videoverbinding gehoord.

3. Adviezen

Advies inrichting

Het advies van de inrichting, gedateerd 16 maart 2020, luidt de termijn van de terbeschikkingstelling te verlengen met twee jaren.

Bij de ter beschikking gestelde is een autismespectrumstoornis en een licht verstandelijke beperking vastgesteld. Later zijn tevens trekken van een antisociale persoonlijkheidsstoornis geobserveerd waarvan niet zeker is of deze zijn toe te dichten aan de autismespectrumstoornis of een persoonlijkheidsstoornis. Aangezien de ter beschikking gestelde niet wenst mee te werken aan diagnostiek, onderzoek en behandeling is er onvoldoende informatie om tot formulering van het risicomanagement te komen. Hierdoor kunnen er geen verdere stappen worden gezet in het behandeltraject, daaronder begrepen verlofaanvragen. Door het gebrek aan informatie blijft ook de inschatting van het recidiverisico onverminderd hoog.

Op de zitting gegeven advies

De deskundige mevrouw [REDACTED] heeft het advies van de inrichting op de zitting toegelicht. Zij heeft onder meer verklaard dat de inrichting, anders dan het Pieter Baan Centrum, wel de mogelijkheid en het belang van behandeling ziet. Het therapeutisch contact is de laatste maanden verbeterd en er is zichtbaar sprake van contactgroei. Het advies is echter slechts gebaseerd op dossierstudie en observaties omdat de ter beschikking gestelde niet meewerkt. Het is lastig te voorspellen of een voorwaardelijke beëindiging van de dwangverpleging op termijn haalbaar is, want er moet nog veel gebeuren en er is op dit moment te weinig informatie beschikbaar om aan het risicomanagement vorm te geven. Datzelfde maakt ook dat plaatsing binnen een beschermde woonvorm op dit moment niet mogelijk is. De deskundige heeft daarom aangegeven dat zij hoopt dat de ter beschikking gestelde er alsnog voor kiest de behandeling die wordt aangeboden aan te gaan, aangezien hij daarvan profijt kan hebben in de toekomst. De inrichting gaat uit van een gemaximeerde terbeschikkingstelling (vier jaar). Gelet op de huidige situatie kan de inrichting niet anders dan een verlenging voor de duur van twee jaren adviseren.

4. Standpunt van partijen

Standpunt officier van justitie

De officier van justitie heeft het standpunt ingenomen dat in het onderhavige geval sprake is van een niet-gemaximeerde terbeschikkingstelling. Gelet hierop heeft de officier van justitie primair geconcludeerd tot een verlenging van de termijn van de terbeschikkingstelling met twee jaar. Indien de rechtbank van oordeel is dat sprake is van een gemaximeerde terbeschikkingstelling, dan dient de termijn van de terbeschikkingstelling te worden verlengd met één jaar, zodat bij de volgende verlengingszitting kan worden bezien of een voorwaardelijke beëindiging van de dwangverpleging tot de mogelijkheden behoort. De ter beschikking gestelde is daar thans nog niet aan toe. Hij zal eerst de verschillende fasen van verlof moeten doorlopen, voordat hij naar een RIBW-instelling kan. Vanwege het ontbreken van medewerking van de ter beschikking gestelde wordt de doorstroom naar die volgende fase echter belemmerd.

Standpunt ter beschikking gestelde

De ter beschikking gestelde en zijn raadsman hebben zich op het standpunt gesteld dat sprake is van een gemaximeerde terbeschikkingstelling, d.w.z. een terbeschikkingstelling voor de duur van maximaal vier jaar. Het arrest van het Gerechtshof van 18 april 2018 waarbij de terbeschikkingstelling is opgelegd is expliciet ten aanzien van die maximering en het hof heeft het primaat als opleggingsrechter. Omdat het hof heeft beslist dat sprake is van een gemaximeerde terbeschikkingstelling heeft de ter beschikking gestelde geen cassatie ingesteld. Het arrest is alleen qua motivering niet geheel juist door een voorafgaande

overweging; die zal echter zijn opgenomen in verband met de vereisten van artikel 359, zesde lid Sv.

Uit het arrest blijkt bovendien niet dat evident sprake is van een geweldsmisdrijf en in de motivering is evenmin gewezen op concrete feiten en omstandigheden die tot die conclusie zouden moeten leiden.

De raadsman heeft in dit verband gewezen op onder meer de jurisprudentie van het EHRM in de zaak Van de Velden tegen Nederland van 31 juli 2012 (LJN: BX9093), alsook het arrest van de Hoge Raad van 12 februari 2013 (ECLI:NL:HR:2013:BY8434). Daarnaast heeft de raadsman correspondentie/stukken overgelegd afkomstig van het openbaar ministerie, het ministerie van (toen nog) Veiligheid en Justitie en de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming, waaruit volgt dat ook deze instanties uitgaan van een gemaximeerde terbeschikkingstelling. Ook de inrichting gaat daarvan uit. Het rechtszekerheidsbeginsel zou worden geschonden indien nu zou worden beslist dat geen sprake is van een gemaximeerde terbeschikkingstelling.

Daarnaast heeft de raadsman aangevoerd dat het hof in zijn arrest klip en klaar heeft opgenomen dat de terbeschikkingstelling ertoe strekt zijn cliënt te doen plaatsen binnen een beschermde woonvorm voor mensen met een verstandelijke beperking en autisme. De verlengingsrechter is volgens de raadsman gebonden aan dat oordeel van het hof. Ten aanzien van de vordering heeft de raadsman daarom verzocht de behandeling van de vordering aan te houden voor een termijn van drie maanden, met opdracht aan de reclassering een maatregelrapport op te maken om te voldoen aan de beslissing van het hof dat de ter beschikking gestelde in het kader van de terbeschikkingstelling dient te worden geplaatst binnen een beschermde woonvorm voor mensen met een verstandelijke beperking en autisme waarbij intensieve en langdurige begeleiding wordt geboden.

De ter beschikking gestelde heeft verklaard dat hij niet meewerkt aan behandeling, omdat door het hof is geoordeeld dat geen behandeling maar plaatsing in een begeleide woonvorm nodig is.

5. Beoordeling

Allereerst zal de vraag worden beantwoord of in het onderhavige geval sprake is van een gemaximeerde terbeschikkingstelling, d.w.z. een terbeschikkingstelling voor de duur van maximaal vier jaar, zoals door en namens de terbeschikkinggestelde is betoogd, dan wel van een niet-gemaximeerde terbeschikkingstelling, zoals door de officier van justitie als standpunt is ingenomen..

In het arrest van het hof van 18 april 2018 wordt het volgende overwogen:

“Het hof stelt tot slot vast dat de onder 1 en 2 bewezen verklaarde feiten misdrijven betreffen, gericht tegen of gevaar veroorzakend voor de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen, waarop naar de wettelijke omschrijving een gevangenisstraf van 4 jaren of meer is gesteld, waarmee aan die voorwaarden voor het opleggen van de maatregel van tbs is voldaan.

In dit specifieke geval strekt de terbeschikkingstelling met bevel tot verpleging van overheidswege ertoe de verdachte te doen plaatsen binnen een beschermde woonvorm voor mensen met een verstandelijke beperking en autisme waarbij intensieve en langdurige begeleiding wordt geboden. Deze bijzondere omstandigheden hebben het hof ertoe gebracht voor wat betreft de duur van de terbeschikkingstelling niet de redenen op te geven waarop gedoeld wordt in artikel 359 lid 7 van het Wetboek van Strafvordering. Dit brengt mee dat de totale duur van de maatregel van

terbeschikkingstelling met bevel tot verpleging van overheidswege de periode van vier jaar niet te boven kan gaan.”

De rechtbank is van oordeel dat uit deze overwegingen volgt dat de het hof expliciet heeft geoordeeld dat de totale duur van de opgelegde terbeschikkingstelling met dwangverpleging maximaal vier jaar kan duren.

Het hof heeft weliswaar in de daaraan voorafgaande motivering (van de beslissing dat is voldaan aan de voorwaarden voor het opleggen van de terbeschikkingstelling (vgl. artikel 37a Sr) overwogen dat de terbeschikkingstelling is opgelegd ter zake van misdrijven die waren gericht tegen of gevaar hebben veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen, maar heeft in de overweging daarna weer expliciet overwogen dat vanwege de bijzondere omstandigheden van het geval (terbeschikkingstelling met dwangverpleging met als doel de verdachte te doen plaatsen binnen een beschermde woonvorm) *niet* de in artikel 359, zevende lid Sv bedoelde opgave wordt gedaan. Die opgave is vereist als een ter beschikkingstelling met dwangverpleging wordt opgelegd ter zake van misdrijven die waren gericht tegen of gevaar hebben veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen. Daarmee wordt onder andere beoogd dat reeds bij de oplegging van de terbeschikkingstelling met dwangverpleging duidelijk is dat deze van onbepaalde duur is. Nu het hof van die opgave heeft afgezien en in het verlengde daarvan expliciet heeft overwogen dat de terbeschikkingstelling met dwangverpleging een periode van vier jaren niet te boven kan gaan, wordt daarvan uitgegaan, ondanks de eerdere vermelding door het hof dat de bewezen feiten misdrijven betreffen die waren gericht tegen of gevaar hebben veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van een of meer personen

Daarbij is ook betrokken dat tegen het arrest van het hof geen cassatie is ingesteld en voorts dat uit de door de raadsman overgelegde stukken volgt dat zowel het openbaar ministerie alsook het ministerie van Veiligheid en Justitie er (eerder) ook steeds van uit zijn gegaan dat sprake is van een gemaximeerde terbeschikkingstelling. Ook de inrichting gaat hiervan uit.

Mede uit het oogpunt van rechtszekerheid, acht de rechtbank zich daarom gebonden aan het oordeel van het hof dat de duur van de terbeschikkingstelling gemaximeerd is tot een periode van vier jaar.

Met betrekking tot de vraag of en zo ja met welke termijn de terbeschikkingstelling dient te worden verlengd wordt het volgende overwogen.

Op grond van het advies van de inrichting komt de rechtbank tot de volgende oordelen:

- Er is nog steeds sprake van een gebrekkige ontwikkeling van en/of ziekelijke stoornis in de geestvermogens van de ter beschikking gestelde;
- De veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen eist dat de termijn van de terbeschikkingstelling wordt verlengd.

De inrichting heeft geadviseerd de terbeschikkingstelling met twee jaar te verlengen, omdat zij door de weigering van de ter beschikking gestelde om mee te werken aan de behandeling niet tot een risicomangement kunnen komen en daarom thans geen andere mogelijkheden zien. In het geval de terbeschikkingstelling met een jaar wordt verlengd, kan het komende jaar worden gebruikt om toe te werken naar een eventuele voorwaardelijke beëindiging van de dwangverpleging, maar ook dit valt of staat met de medewerking van de ter beschikking gestelde. Gelet op het uitblijven van die medewerking, ziet de inrichting daartoe

onvoldoende mogelijkheden. De inrichting vindt het vooralsnog niet verantwoord om reeds nu toe te werken naar plaatsing van de terbeschikkinggestelde. De terbeschikkinggestelde moet eerst het normale verloftraject doorlopen voordat verdere stappen kunnen worden gezet binnen een beschermde woonvorm voor mensen met een verstandelijke beperking en autisme waarbij intensieve en langdurige begeleiding wordt geboden, voor welk specifieke doel het hof de terbeschikkingstelling met dwangverpleging heeft opgelegd, welke beslissing is onder meer gebaseerd op het in het kader van de strafzaak uitgebrachte rapport van het Pieter Baan Centrum van 28 augustus 2017.

Het advies van de inrichting - alsook het feit dat de ter beschikking gestelde nog in de inrichting verblijft - botst met deze beslissing van het hof en het advies van het Pieter Baan Centrum. De rechtbank is van oordeel dat, mede tegen de achtergrond van het advies van het Pieter Baan Centrum, thans onvoldoende inzichtelijk is waarom de beslissing van het hof niet uitvoerbaar is.

De rechtbank acht zich daarom nog onvoldoende voorgelicht om een beslissing te nemen op de vordering tot verlenging van de terbeschikkingstelling. De rechtbank acht het nodig dat de reclassering onderzoek doet naar de mogelijkheden om de ter beschikking gestelde in het kader van de terbeschikkingstelling met dwangverpleging in een beschermde woonvorm te plaatsen, zoals het hof heeft beslist. Indien, zoals de deskundige van de inrichting heeft verklaard, die plaatsing niet mogelijk wordt geacht zonder dat eerst het gebruikelijke verloftraject wordt doorlopen, dient inzichtelijk te worden gemaakt waarom dat zo is.

De rechtbank gaat er van uit dat de ter beschikking gestelde zijn medewerking zal verlenen aan het onderzoek door de reclassering.

De rechtbank zal gelet op het vorenstaande, met heropening van het onderzoek, de beslissing op de vordering aanhouden en een nieuwe datum vaststellen voor de behandeling van de zaak in raadkamer waarbij de aanhoudingstermijn zal worden gesteld op maximaal drie maanden. Aan de officier van justitie zal worden verzocht de reclassering opdracht te geven tot het doen van het hiervoor bedoelde onderzoek en het uitbrengen van een adviesrapport.

6. Beslissing

De rechtbank:

heropent het onderzoek in raadkamer;

houdt aan de beslissing over de verlenging van de termijn van de terbeschikkingstelling voor een periode van ten hoogste drie maanden;

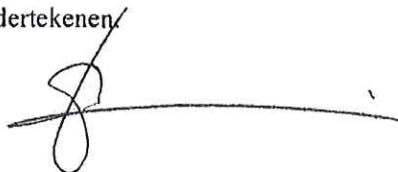
schorst het onderzoek in raadkamer voor **onbepaalde tijd**, waarbij de termijn van de schorsing op **maximaal drie maanden** wordt gesteld.

verzoekt de officier van justitie aan de reclassering opdracht te geven het hierboven bedoelde onderzoek te doen en daarover een adviesrapport op te stellen;

beveelt de oproeping van de ter beschikking gestelde, diens raadsman, de rapporteur van de reclassering en de deskundige van de inrichting voor de nadere raadkamerzitting.

Deze beschikking is gegeven door
mr. [REDACTED] Asschelman-Versluis, Voorzitter,
en mrs. [REDACTED] J.A.M. Coijmans en [REDACTED] J.M. Janssen, rechters,
in tegenwoordigheid van mr. [REDACTED] V.E. Scholtens, griffier,
en is in het openbaar uitgesproken.

De griffier is buiten staat deze beschikking mede te ondertekenen.

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized, cursive 'S' or 'J' shape followed by a horizontal line extending to the right.